

VÝZVA K PŘEDLOŽENÍ FAKTICKÝCH PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ / KONTROLU ÚČELNOSTI

Tímto dokumentem mají být veřejnost a zúčastněné strany informovány o činnosti Komise, aby se k ní mohly vyjádřit a efektivně se podílet na konzultacích.

Uvítáme jejich názory na to, jak na problém nahlíží Komise, jejich připomínky k možným řešením, jakož i veškeré relevantní informace, kterými případně disponují.

NÁZEV HODNOCENÍ	Hodnocení směrnice o radioaktivním odpadu a směrnice o přepravě radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva
PŘÍSLUŠNÉ GR – ODPOVĚDNÉ ODDĚLENÍ	ENER – D2 „Jaderná energie, jaderný odpad a vyřazování z provozu“
PŘEDBĚŽNÝ HARMONOGRAM (PLÁNOVANÉ DATUM ZAHÁJENÍ A DATUM UKONČENÍ)	1.–4. čtvrtletí 2026
DALŠÍ INFORMACE	https://energy.ec.europa.eu/topics/nuclear-energy/radioactive-waste-and-spent-fuel_en

Tento dokument slouží pouze k informačním účelům. Nepředjímá konečné rozhodnutí Komise o tom, zda tato iniciativa bude pokračovat, ani o jejím konečném obsahu. Všechny prvky iniciativy popsané v tomto dokumentu, včetně harmonogramu, se mohou změnit.

A. Politické souvislosti, účel a rozsah hodnocení

Politické souvislosti

Pro některé členské státy EU je jaderná energie důležitou součástí strategií dekarbonizace, konkurenceschopnosti průmyslu a zabezpečení dodávek. [Jaderný ukázkový program Komise](#) ukázal, že instalovaný výkon jaderných elektráren v celé EU podle odhadů vzroste do roku 2050 z 98 GWe (údaj za rok 2025) na přibližně 109 GWe. V důsledku toho vzniká a bude vznikat nový radioaktivní odpad a vyhořelé palivo, čímž se dále rozšíří dopad dosavadního využívání jaderné energie. Kromě výroby energie vzniká radioaktivní odpad při mnoha činnostech, které naší společnosti přinášejí prospěch: například při používání radioizotopů v lékařství, průmyslu, zemědělství, ve výzkumu a v oblasti vzdělávání. Všechny členské státy EU tak s určitou formou radioaktivního odpadu nakládají. V rámci jaderného ukázkového programu Komise uvedla, že účinné vyřazování z provozu a odpovědné nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem mají rozhodující význam pro zajištění bezpečnosti a trvalé podpory veřejnosti pro využívání jaderné energie. Bezpečné a zodpovědné nakládání s uvedenými materiály nabývá dále na významu, jelikož se zájem o jadernou energii a špičkové jaderné technologie obnovil a několik členských států EU oznámilo iniciativy na podporu nových jaderných projektů. Evropský hospodářský a sociální výbor ve svém stanovisku nazvaném [Nakládání s radioaktivním odpadem: pohled občanské společnosti](#) také zdůraznil, že „jaderná věda a technologie má pro společnost rozličný přínos, a to v řadě důležitých odvětví (například v lékařství, výzkumu, zemědělství a průmyslu). Hraje tudíž určující roli, co se týče strategické autonomie EU, jejího vedoucího postavení v průmyslu, výzkumu, vzdělávání a tvorby pracovních míst. Radioaktivní odpad a vyhořelé palivo sice tvoří jen malé procento celkového množství nebezpečného odpadu, přesto je však nutné zaujmout k nakládání s radioaktivním odpadem integrovaný přístup s cílem ochránit lidské zdraví a životní prostředí“.

Právní prostředí pro opatření týkající se radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva je zakotveno ve dvou základních nástrojích: [směrnici o radioaktivním odpadu](#) (2011/70/Euratom) a [směrnici o přepravě radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva](#) (2006/117/Euratom).

Směrnice o radioaktivním odpadu stanoví komplexní rámec Euratomu pro zajištění odpovědného a bezpečného dlouhodobého nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem. Ukládá členským státům EU, aby zavedly vnitrostátní programy pro celý životní cyklus těchto materiálů – od jejich výroby až po likvidaci.

Směrnice o přepravě radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva se zaměřuje specificky na dozor nad přeshraniční přepravou radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva a na její kontrolu a stanoví režim předchozích povolení, který má zabránit neoprávněnému pohybu.

[Třetí zpráva Komise o pokroku v provádění směrnice o radioaktivním odpadu \(COM\(2024\) 197 final\)](#) identifikovala čtyři hlavní nevyřešené otázky týkající se provádění: i) několik členských států EU dosud nevymezilo vnitrostátní politiky pro dlouhodobé nakládání s veškerým svým radioaktivním odpadem; ii) některé cíle vnitrostátních programů nejsou dostatečně ambiciózní; iii) existují nedostatky v kontrole a financování vnitrostátních programů a iv) některá posouzení nákladů nejsou aktuální nebo nejsou úplná nebo nejsou plně vyčíslena.

Účel a rozsah

Vzhledem k tomu, že jejich předmět a oblast působnosti jsou úzce propojeny, navrhuje hodnocení integrovaný přístup zahrnující jak směrnici o radioaktivním odpadu (směrnice Rady 2011/70/Euratom), tak směrnici o přepravě radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva (směrnice Rady 2006/117/Euratom). Společné hodnocení je dále odůvodněno dlouhou dobou, která uplynula od vstupu obou směrnic v platnost (19 let v případě směrnice o přepravě radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva a 14 let v případě směrnice o radioaktivním odpadu).

Účelem hodnocení je zjistit na základě důkazů, jak směrnice o radioaktivním odpadu a směrnice o přepravě radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva plní stanovené cíle. Zjištění poslouží jako solidní faktická základna pro budoucí politické iniciativy usilující o to, aby bylo cílů obou směrnic plně dosaženo a aby byly důsledně uplatňovány. Hodnocení rovněž poukáže na příležitosti ke zlepšení sekundárního právního rámce Euratomu a snížení související zbytečné administrativní zátěže.

Rozsah hodnocení je vymezen těmito hodnotícími kritérii: účinnost, efektivnost, soudržnost, relevance a přidaná hodnota EU. Budou použita k posouzení toho, zda mohou směrnice i nadále plnit zamýšlený účel.

Hodnocení se vztahuje na všechny členské státy EU, od vstupu obou směrnic v platnost.

B. Zlepšování právní úpravy

Konzultační strategie

Hodnocení bude vycházet z této výzvy k předložení faktických podkladů a z veřejné konzultace na portálu [Podělte se o svůj názor](#). Výzva k předložení faktických podkladů poběží po dobu 4 týdnů. Veřejná konzultace potrvá 12 týdnů. Obecné informace jsou k dispozici v angličtině. Příspěvky je nicméně možné podávat v kterémkoli z 24 úředních jazyků EU.

V souladu s politikou Komise v oblasti zlepšování právní úpravy, jejímž cílem je rozvíjet iniciativy na základě nejlepších dostupných poznatků, uvítáme příspěvky od vědeckých pracovníků, akademických organizací, odborných společností a vědeckých sdružení. Příspěvky mohou zahrnovat relevantní publikovaný a předtištěný vědecký výzkum, analýzy a data. Zejména přivítáme materiály, které shrnují současné poznatky v příslušné oblasti / příslušných oblastech.

Reakce obdržené na tuto „výzvu k předložení faktických podkladů“ budou analyzovány a shrnutí výsledků bude zveřejněno ve formě souhrnné zprávy.

Proč se konzultace koná?

Účelem konzultace je shromáždit poznatky a zpětnou vazbu od veřejnosti a zúčastněných stran ohledně bezpečnosti a odpovědnosti při nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem v EU, zejména pokud jde o směrnice a jejich provádění na vnitrostátní úrovni.

<p>Cílová skupina</p>
<p>V rámci hodnocení obou směrnic se Komise snaží získat názory zástupců členských států EU a regionálních a místních orgánů v členských státech EU; vnitrostátní regulační a jiné příslušné orgány; průmyslové subjekty, které působí v odvětví jaderné energie a/nebo se o něj zajímají, včetně začínajících podniků; profesní organizace působící v oblasti nakládání s radioaktivním odpadem a jeho přepravě. Komise rovněž žádá o stanovisko akademickou obec; občanskou společnost a mezinárodní organizace a veřejnost.</p>
<p>Sběr údajů a metodika</p>
<p>Podkladem pro hodnocení budou rovněž tyto zdroje informací:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zprávy Evropské komise a členských států o pokroku týkající se směrnice o radioaktivním odpadu a směrnice o přepravě radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva jsou k dispozici na adrese: https://energy.ec.europa.eu/topics/nuclear-energy/radioactive-waste-and-spent-fuel_en • Rozhovory se zúčastněnými stranami • Příspěvky zúčastněných stran (např. zprávy skupiny ENSREG) • Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Rady o bezpečném nakládání s vyhořelým palivem a s radioaktivním odpadem, KOM(2010) 618 v konečném znění, Úř. věst. C 218, (2011) • Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Nakládání s radioaktivním odpadem: pohled občanské společnosti TEN/842, (2024) • Studie o klíčových ukazatelích výkonnosti pro sledování provádění vnitrostátních programů bezpečného a dlouhodobého nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem • Metodiky posouzení nákladů na nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem • Příslušná judikatura Soudního dvora Evropské unie. <p>Hodnocení má zajistit široké a inkluzivní zapojení zúčastněných stran. Kombinuje sekundární výzkum a veřejnou konzultaci s cílenými rozhovory s klíčovými zúčastněnými stranami za účelem shromáždění různých pohledů a spolehlivých důkazů pro potřeby hodnocení spolu s analýzou stanovisek získaných v rámci výzvy k předložení faktických podkladů.</p> <p>Všechny zdroje údajů budou sloučeny a triangulovány, aby bylo možné provést hodnocení podle pěti kritérií pro zlepšování právní úpravy. Triangulované údaje budou použity k popisu pokroku dosaženého při provádění, veškerých případných zpoždění, současných podmínek, případných nezamýšlených dopadů, jakož i jakýchkoli vnějších vlivů ve všech členských státech EU.</p>